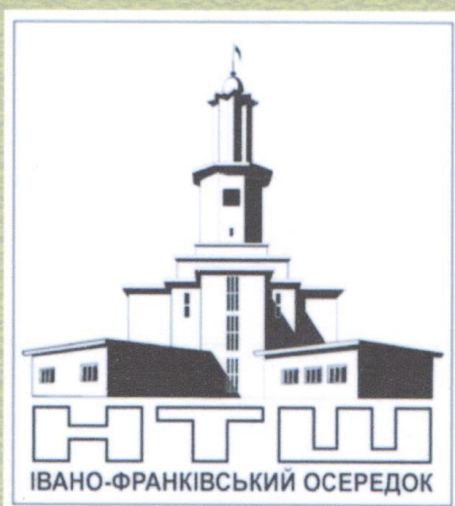

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ОСЕРЕДОК

ПРИКАРПАТСЬКИЙ ВІСНИК НТШ

Слово

2(10) - 2010

**SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY
DEPARTMENT OF IVANO-FRANKIVSK**

**PRECARPATHIAN BULLETIN
OF THE SHEVCHENKO
SCIENTIFIC SOCIETY**

Word

2(10) 2010

Ivano-Frankivsk
2010

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ОСЕРЕДОК
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА**

ПРИКАРПАТСЬКИЙ ВІСНИК НТШ

Слово

2(10) 2010

Івано-Франківськ
2010

ПРИКАРПАТСЬКИЙ ВІСНИК НТШ

Головний редактор – докт.техн.наук В.М.Мойсишин

Слово

У випусках серії “Слово” публікуються наукові матеріали за напрямками:

- Мовознавство
- Літературознавство
- Фольклористика
- Журналістика
- Мистецтвознавство

Редактор: докт.філол.наук С.І.Хороб

Відповідальний секретар: докт.філол.наук Р.Б.Голод

Редакційна колегія:

докт.філол.наук Д.Г.Бучко (Тернопіль), докт.філол.наук
М.І.Голянич, докт.філол.наук В.В.Грещук, докт.філол.наук
Н.В.Гуйванюк (Чернівці), докт.філол.наук В.І.Кононенко,
докт.філол.наук Л.М.Полюга (Львів);

докт.філол.наук І.В.Козлик, докт.філол.наук Б.С.Криса (Львів),
докт.філол.наук В.Г.Матвіїшин, докт.філол.наук Т.Ю.Салига (Львів),
докт.філол.наук М.В.Теплінський;

канд.філол.наук М.М.Васильчук (Коломия), докт.філол.наук
В.А.Качкан, докт.філол.наук І.М.Курганський (Львів), докт.філол.наук
В.В.Лизанчук (Львів), докт.філол.наук Б.І.Мельничук (Чернівці),
докт.філол.наук Б.І.Потятиник (Львів);

канд.філол.наук Я.І.Гарасим (Львів), докт.філол.наук В.І.Глушко
(Львів), докт.філол.наук В.Ф.Давидюк (Луцьк), докт.філол.наук
Р.І.Кирчів (Львів), докт.філол.наук В.Ф.Погребенник (Київ),
канд.філол.наук С.Г.Пушик;

канд.іст.наук А.В.Грицан, канд.мист. В.Г.Дутчак, канд.пед.наук
Г.В.Карась, докт.мист. Л.О.Кияновська (Львів), докт.мист. П.Ф.Круль,
канд.мист. Л.І.Серганюк, докт.мист. М.С.Станкевич (Львів), докт.мист.
Д.В.Степовик (Київ), докт.мист. М.В.Черепанин.

ПРИКАРПАТСЬКИЙ
ВІСНИК
НАУКОВОГО
ТОВАРИСТВА
ІМ. ШЕВЧЕНКА
2(10)•2010

Науковий журнал
Видається у чотирьох
серіях

ЧИСЛО, СЛОВО,
ДУМКА, ПУЛЬС
(по одному випуску
кожної серії щороку)

Заснований у 2008 році
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 14628-3599
від 10 жовтня 2008 р.
видане Міністерством
юстиції України

ЗАСНОВНИКИ:

Івано-Франківський
осередок Наукового
товариства ім. Шевченка

Прикарпатський
національний університет
імені Василя Стефаника

Івано-Франківський
національний технічний
університет нафти і газу

Івано-Франківський
національний медичний
університет

ЗМІСТ

ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВО

Б. С. Криса

Тарас Шевченко і тотожність
української літературної традиції9

Г. В. Карась

Шевченківські святкування української
еміграції у міжвоєнній Чехословаччині .13

«ПОКУТСЬКА ТРІЙЦЯ»:
ЯВИЩЕ, ПОСТАТІ

Р. В. Піхманець

Гротескові «ігри» Леся Мартовича24

Я. І. Розумний

Стефаників портрет емігранта46

В. В. Варчук

Поезія у прозі В.Стефаника «Ользі
присвячую»: історія тексту54

Т. І. Виноградник

Тернопільщина в житті і творчості
Василя Стефаника66

МОВОЗНАВСТВО

І. Й. Фаріон

Маркіян Шашкевич – промовець і
проповідник75

Л. І. Пена

Словотвір у «Нарисах української мови»
Олекси Синявського88

У. І. Рис

Роль пізнавальної та експресивної
функції мови у реалізації категорії
інтенсивності97

І. В. Данилюк

Концепт «сміх» як складник
міжособистісної комунікації у
художньому тексті (на матеріалі
прози початку ХХІ ст.)107

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

76025

м. Івано-Франківськ,
вул. Шевченка, 79
Івано-Франківський
осередок Наукового
товариства ім. Шевченка
тел. (380-3422) 4-21-23
e-mail: math@nung.edu.ua

Відповідальність за
достовірність наведених
у статтях даних несуть
автори публікацій

Передрук – тільки
з дозволу редакції

Друкується за ухвалою
Президії Івано-Франків-
ського осередку Науко-
вого товариства
ім. Шевченка

© Івано-Франківський
осередок НТШ, 2010

© Видавництво "Плай"
Прикарпатського націо-
нального університету
імені Василя Стефаника,
2010

Я. Б. Голодюк

Колаквіальні аббревіатури в
Інтернет-комунікації: класифікація,
характер адаптації україномовним
дискурсом118

ФОЛЬКЛОРИСТИКА, МІФОЛОГІЯ

С. Г. Пушик

Буж і Довбуш: фольклорно-
міфологічний аспект126

Р. Ф. Кирчів

«Золотий вересень» 1939 року в
фольклорній трансформації157

О. В. Слоньовська

Міфологічна парадигматика
архетипної критики:
сучасні пошуки і підходи164

М. М. Васильчич

Гуцульський фольклорний дискурс
у художній інтерпретації
Богдана Лепкого173

Р. О. Ярошенко

Формування псалмів у контексті
історичного світогляду:
міфологічний зріз188

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Н. В. Мафтин

Своєрідність новелістичної
майстерності Валер'яна
Підмогильного196

М. Б. Хороб

«Химери зеленого літа» Валерія
Шевчука: техніка творення
художнього світу оповідань207

Є. М. Баран

Українська поезія 90-х рр. ХХ ст.:
контекст «Нової дегенерації»213

Г. І. Марчук

Функціональність символів
сатиричного тексту (на матеріалі
творів І.Франка, Леся Мартовича,
С.Коваліва)222

УДК 821.161.2-141

ББК 823 (4 Укр.)

ФОРМУВАННЯ ПСАЛМІВ У КОНТЕКСТІ ІСТОРИЧНОГО СВІТОГЛЯДУ

Р. О. Ярошенко

Національний університет «Острозька академія»

У статті проаналізовано розвиток псалмів через літературно-історичний світогляд, чітко окреслено його поділи та класифікацію. Автор демонструє ключові категорії жанру псалма, його вплив на давню українську літературу, творить культурологічний та філософський дискурс. Він яскраво змальовує особливості форми, змісту, написання та генезис формування літературного світогляду, що є на сьогодні під актуальним кутом зору багатьох літературознавців.

Ключові слова: псалом, історичний світогляд, давня література, поезія, духовна література, культурологія.

Проблематика літературно-біблійних джерел часто постає об'єктом дослідження літературознавців. Повертаючись до історичних аспектів, усвідомлюємо, що розвиток віршування виражається певною метричною будовою, де жанрова специфіка творить неповторність та далекоглядність, свідчить про актуальність, яка простежується аж до сьогоднішніх днів.

Метою дослідження є з'ясування проблематики значення жанру псалма у свідомості історичної самотності, поділу та генезису формування літературного світогляду. Призначення псалмів несе за собою різномірний характер, у зв'язку із чим вони поділяються на славословні пісні або гімни – *tehillah*, прохальні або літанії – *tetillah*, покайальні, подячні та сентенційні – *mascil*.

Поруч із цим поділом особливе місце у християнському богослов'ї завуальовують так звані месіанські псалми: 2, 8, 15, 21, 39, 44, 68, 71, 109, в яких найточніше викладені пророцтва про Месію. Наприклад, у Пс. 45, 6-7 міститься непряме згадування про Месію, Сина Божого. Його тлумачення ми знаходимо аж із Послання до євреїв 1, 8-9, де виявляється, що таке старозавітне розуміння було цілком притаманне євреям того часу, оскільки про це стверджує назва «*elohim*», якою йменували Ісуса Христа. Натомість, коли творився переклад Старого Завіту грецькою мовою, тобто готувалося до виходу видання «Септуагінта», слова «сини Бога» було перекладено як «*aggelos*», а даним терміном творили еквівалент давньоєврейському поняттю «*elohim*». Цікавим фактом послуговує те, що звідси генетично перейшло та зародилося в англійській мові слово «*angel*» [8, 41].

Однією із особливостей розвитку жанру псалма, в порівнянні із іншою біблійною творчістю, виступають надписи. Окрім 34-ох, всі псалми

Солецький Олександр – кандидат філологічних наук, викладач кафедри української літератури Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Фаріон Ірина – кандидат філологічних наук, доцент Університету «Львівська політехніка».

Хомишин Ольга – викладач кафедри іноземних мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Хороб Марта – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Хороб Степан – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури, директор Інституту філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, дійсний член НТШ.

Ярошенко Роман – здобувач Національного університету «Острозька академія».

**Прикарпатський вісник
Наукового товариства ім. Шевченка**

**Слово
2010. – № 2(10)
394 с.**

Відповідальний за випуск
Літературна редакція
Набір та макетування
Комп'ютерна правка
Коректура

*Степан ХОРОБ
Романа ГОЛОДА
Богдана ДЕМКІВА
Богдана ДЕМКІВА
Оксани ЗАЛЕВСЬКОЇ*

Підп. до друку 08.02.2011 р.
Формат 60x84/8. Папір офсет. Гарнітура "Times New Roman".
Друк на різнографі. Ум.-друк. арк. 24.6.
Наклад 300 пр. Зам. 22.

Видавець
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
76025, м. Івано-Франківськ,
вул. С.Бандери, 1; тел. 71-56-22
E-mail: vdvcit@pu.if.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2718 від 12.12.2006